

UNIUNEA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUNEA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Razimul viitorului

— Nădejdi ce ar fi mare păcat să se dovedească deșarte —

de prof. DUMITRU NEDA

Semnele vremii nu prevestesc mult bine. Sărăcia-i sfetnic rău. Și e multă sărăcie în lume. Nu numai la noi, ci pretutindenea. Iar starea sufletească abătută a celor roși de lipsuri și năcazuri e răsadniță prielnică rătăcirilor de tot felul.

Sămănătorii gândurilor negre știu bine acest lucru și se folosesc de prilejul ce li-se îmbie astfel spre a mai mări încă tulburarea și a înmulți răutățile. Zugrăvesc în negru oameni și stări de lucruri din vremile de față și viitor; asmuță pe cei năcăjiți asupra celor socotiți fericiți; descurajază pe cei slabi de inger și-i înstrăinează de țară, sub glia căreia își dorm somnul de veci moși și strămoși ce au sângerat pentru ea în vremuri neasemănat mai grele ca cele de acum, dar cu suflet tare, fără să tot murmure și fără să-și plece urechea la glasurile răzmiritei, cum fac nepoți și strănepoți nevoiași, pușintei la judecată.

Cu gândul la ziua de mâine, care nu-i îngăduit să ne afle nevolnici, într-o lume de dușmani ce ne pândesc cu ochi de paseri de pradă, familia și școala trebuie să-și deie mâna, sub ocrotirea sfintei biserici, întru creșterea nouilor rânduri de fii ai neamului și apărători ai țării. Părinții trebuie să-și țină de sfântă datorință a-și trimite odraslele la sălașele luminii. Iar dascălii, din partea lor, trebuie să sfințească și ei locurile de mare însemnatate ce ocupă, fiind călăuze înțelepte și cinstite a inimilor curate ce le-au fost încredințate pentru a-le deprinde în sborul curajos spre lumină, nu pentru a-le tăia aripile și a-le seca toată vloga de viață, cu otrava unor învățături din cari e scos prietenul copiilor: Hristos.

Har Domnului că în privința aceastei legiuirea școlii noastre primare e de aceeași părere cu biserica. Și nu poate să pricinuiască decât deosebită bucurie un ordin cuminte ca acela al revizoratului școlar din acest județ, ordin proaspăt, care aducând aminte învățătorilor de rânduiala legii învățământului, în înțelesul căreia școala are datorința de-a ajuta pe toate căile creșterea religioasă-morală a tineretului,

dă poruncă să fie condusă școlărirea în toate Duminecile și sărbătorile la biserică la sfânta slujbă. După care urmează: „Lipsirea elevilor și a învățătorilor dela aceasta îndatorire se va socoti ca absență nemotivată și se va trata în consecință“. Cu alte cuvinte: se vor pedepsi de cei mai mari după cum se cuvine, fără să fie cruțați, nici școlarii, nici învățătorii ce nu-și vor împlini această datorință. Va înceta deci priveleșteea tristă a slujbii dumnezeiești la care de geaba cauți ingerășii căminurilor creștinești și înzădar te uiți la strana lipsită de podoaba ei de altădată: dascălul.

Fără îndoială bun și înțelept ordin.

Bătrânii numiau școala: fiica bisericeii. Și așa este. Dar dacă-i așa, atunci se cade ca fiica să asculte de povețele maicii sale, să fie una cu ea. Ca să trăiască mult și bine pe pământ. Se cade ca școala să țină seama de învățătura bisericeii, să clădiască în spiritul bisericeii, pentruca tineretul școlar să fie pătruns de acest spirit viu și întăritor, de așa, încât să iasă în viață oțelită și gata să facă față oricăror greutăți.

E știut doar' că nimenea nu-i mai în stare să privească în față și să înfrunte orice năcazuri și încercări, ca cel călît în focul Spiritului sfânt, — tocmai ceeace ne lipsește nouă mai pe sus de toate în învălurările de față și în clătînările zilei de mâine. Așijderea sigur este și aceea că nu dăinuiesc împărățiile și nu răzbat, biruitoare, prin veacuri, noroadele, decât prin jertfe de bunuri și sânge, aduse cu dragă inimă, din tată'n fiu, de cetele celor ce au învățat în școala crucii că nu suntem în lume ca să huzurim în bine nimica făcând, ci ca să luptăm fie și prin sloată și arșiță; adesea chiar goi și flămânzi; încărcați, nu odată, de hule; pentru cinstea unui steag sub faldurile căruia se poate să se ascundă și speculanți ne-trebncici; având noi o singură mângâiere: șoapta gândului curat și conștiința datoriei împlinite în credința de stâncă cumcă, odată și odată, tot trebuie să rodiască învingere deplină strădaniile, lacrimile și jertfele împreunate ale tuturor celorce au luptat lupta cea mare

și sfântă, cu nădejde mai presus de fire, împotriva oricărei nădejdi omenești.

Porunca ceasului este: cât mai multe asemenea suflete! Menirea școlii este să lucre din răspuțeri întru înfăptuirea pe scară cât mai întinsă a poruncii acesteia. Suflete ne trebuie, nu mașini de scris, de cetit și de socotit. Și suflete ne va da școala numai întru cât se va împărtași și dânsa din bogățiile visticerniceii vieții celei din plin și adevărate, care este biserica, maica sa.

Indrumătorii învățământului primar au dat dovadă că pot înțelege acest adevăr. Mărturie ne este legea școlară. Barem de s'ar merge pe această cale tot mai departe! Cum ne și așteptăm să se porceadă.

Și până atunci însă ne bucurăm de binele ce vedem; nădăjduim că a fost prins semnul legiurii și s'au dat în toate părțile ordine cuminti ca cel pomenit mai sus, și credem că prevederile legii se vor împlini întocmai, fără sminteală. E vorba doar de formarea unui tineret limpede văzător, creștinește cugetător, eroic luptător pentru bine și frumos, pentru neam și pentru lege, — e vorba de razimul de neclintit al viitorului nostru.

Comitetele școlare au și ele o bună parte de răspundere. Temerea de Dumnezeu și rușinea de oamenii cinstiți, suntem siguri că-i va învăța pe membri să-și facă datorința de ajutoare și străjuitori ai împlinirii legii.

Două vindecări miraculoase. De curând s'au întâmplat în două locuri de închinare ale Preacuratei Vergura Maria, la Lourdes în Franța și la Maria Einsiedeln în Șvizzera, câte o vindecare minunată. La Lourdes s'a vindecat tânărul Marcel Gourmet, care suferea de reumatism în grad foarte mare. Îndată ce s'a scaldat în apa din izvorul cel minunat, s'a vindecat deplin, așa că cinci medici, cari l-au vizitat, au putut constata vindecarea deplină. — La Maria Einsiedeln s'a vindecat dșoara Virginia Margherita Lambert din Brissago, care rămase mai multă vreme în spitalul din Locarno, neputându-o vindeca medicii de grozava ei boală, care se arăta într'aceea că orice mânca, afară de poame proaspete, vomă numai decât. Dupăce această fată își isprăvi rugăciunile, în fața icoanei făcătoare de minuni a Preacuratei, s'a simțit deodată foarte bine, a eșit afară, a mâncat orice și este deplin vindecată. Medicii cari au vizitat-o după aceasta, au declarat-o deplin vindecată.

Vremuri lipsite de bucurie

Niciodată n'au fost vremuri mai lipsite de bucurie ca cele de astăzi. Lucrul acesta se observă la orașe, la sate și prețutindenea, chiar și la petreceri și jocuri, așa că cu drept cuvânt pot spune bătrânii: »Ce mai băieți și ce mai fete sunteți voi cei de astăzi!« Acelaș lucru îl recunosc chiar și filozofii cei mai de seamă cari mărturisesc aproape cu toții că cultura modernă (de astăzi) nu poate mulțumi și îndestuli sufletul și inima omului, cu toate progresele (înaintările) făcute, cu toate înfrumusețările, îmbunătățirile și înmulțirea împrejurărilor menite să ne îmbucure și desfăteze. Omul de astăzi începe a gusta când dintr'o plăcere când dintr'alta, le ia pe rând pe toate, cum ia albina florile și, după ce a gustat din belșug, se întoarce îngreșat și scârbit, și recunoaște că lumea și plăcerile ei nu l-au putut mulțumi și îndestuli.

Care este cauza acestei nemulțumiri și care este greșala culturii moderne? Cultura modernă caută îndestulare numai în lumea văzută, numai în îndestulirea poftelor trupesti și nu bagă în seamă, lăsând cu totul la o parte, lumea nevăzută și sufletul omului. Cultura modernă are în vedere numai dezvoltarea minții, inima omezească nebăgându-o în seamă cu desăvârșire. Asemenea este ea, unei mame care și-ar învăța copilul să nu umble decât într'un picior, să nu prindă decât cu o mână, să nu audă decât cu o ureche, și să nu vadă decât cu un ochiu. Ce fel de om s'ar dezvolta dintr'un astfel de copil? Omul cel mai stângaci și cel mai neputincios de pe lume, nu-i așa? Intocmai așa crește și cultura modernă oamenii dezvoltați numai trupește, oameni cari au numai minte, inimă și suflet însă ca'n palmă.

O cultură bolnavă, cum este a vremurilor de astăzi, de sine înțeles că nu poate produce decât numai oameni bolnavi atât sufletește cât și trupește, iar după boală urmează moartea, și încă, ceea ce este și mai dureros, o moarte nu de Dumnezeu trimisă, ci de oameni căutată: sinuciderea. Numărați, rogu-vă, sutele de mii de oameni cari mor an de an de moarte silnică, căutată și pricinuită de ei înșiși. Statistica, — această știință a numerelor seci și astfel poate una dintre cele mai cum se cade dintre toate științele lumii — ne spune că numai în Europa mor la an aproape 150.000 de sinucigași, așa că în vremurile mai noi s'a încercat să se introducă în orașele mari un nou fel de birouri, acelea de combatere a sinuciderilor, pe cari le găsim la Londra, Berlin, Paris, New-York, Chicago și în tot mai multe orașe mari.

Nu numai atâta, ci și ce biată bucurie ar mai rămânea în inimile bieților oameni, este nimicită de multele mașini moderne, așa că cu tot dreptul zice socialistul William Morris: »Am devenit sclavii uriașilor, pe cari i-a creiat puterea de creație a creierilor noștri«. Astăzi aproape toate

lucrările se isprăvesc prin mașini. Mașina vede, aude, suflă pravul, păsește, frământă, freacă, pisează, presează, lipește, scrie, stampilează, numără, coasă, taie, măsoară, împinge, taie lemne, giluește, cioplește, găurește, cuiește, împunge, vopsește, învârte, leagă, rostogolește, cu un cuvânt ce nu este în stare să facă mașina. Urmarea? Că oamenii au devenit din cale afară prea nervoși sau neurastenici, așa că veacul nostru s'ar putea numi cu drept cuvânt veacul nervozității sau al neurasteniei. Și cum să nu devii nervos, când tu nu ai de făcut altceva, 8—9 ore la zi, decât să tot bagi în mașină lemne, hârtie sau alte materii, iară tu să tot oblești ori strâmbi cutare lucru, să așezi cutare vas ori să sufli în cutare țevă, și asta tot așa și iar așa, vreme de zeci de ani! Să nu mai ai tu bucuria unui obiect lucrat de tine, ci să vezi zeci de ani tot numai o anumită parte din acel obiect, după cum se lucrează astăzi la fabrici, în urma principiului împărțirii muncii.

Dacă mai adaugem apoi la toate acestea și faptul că aproape toți muncitorii dela orașele mari se văd siliți a se face și socialdemocrați sau socialiști, altfel neputându-se apăra de patronii hrăpăreți, și că dela socialism și până la bolșevism nu mai este decât un pas destul de mărunț; — dacă ne mai gândim apoi, între ce împrejurări de viață sunt siliți uneori să trăiască acești muncitori, în ce case ori mai bine zis în ce grajduri și în ce pivnițe locuiesc, cu căței și cu porci, câte 3—4—5 familii împreună, — abia atunci vom înțelege că bucuria a trebuit să se refugieze din sufletele acestor bieți de oameni, departe, departe pe alte țărâni și la toată întâmplarea și pentru alte vremuri.

Mizeria aceasta mare, lipsa aceasta totală de bucurie și de veselie, lacrimile cele multe, vaietele și vâcărelele acestea cultura modernă le-a introdus, cu stângăcia ei cea ne mai pomenit de scurtvăzătoare și cu deplina nebăgare în seamă a sufletului omenesc, pe care nu-l poate îndestuli materia și cultura ei.

Părintele Iuliu

De prin Bănat

Harnicii credincioși ai comunei Hisiaș, dimpreună cu zelosul lor preot Onor. Alex. Târnaveanu, s'au pus pe lucru. Înaintea lor nu este alt scop și altă țintă, decât să-și vadă și ei ridicată — ca și alte comune din jur — o biserică mică și încheptătoare, la care să poată alerga, când inima le e copleșită de necazuri și primejdii.

Cu acest gând bun înarmați, în ziua de 21 Maiu a. c. — ziua Înălțării Domnului — cu mic cu mare au luat parte la punerea pietrii fundamentale a bisericii. Bucuria lor a crescut și mai mult când au văzut venind comunele din jur ca să se facă și ele părtașe de binecuvântările cerului, ce preoții altarului aveau să le cerșească asupra acestui început înălțător. Iar poporenii iubitori de biserică din comuna Șanovița au venit cu praporii și cu procesiunea, în frunte cu părintele lor Onor. Valer Sasu.

De atunci și până astăzi s'a scurs multă vreme. În comuna Hisiaș, poporenii cu sârguință de albină, ridicau cărămidă peste cărămidă, ca să-și vadă terminată sfânta biserică. După multă trudă și osteneală biserică s'a terminat. Mai lipseau două cruci; una de tichie pe turnul bisericii și alta de piatră lângă biserică. Inimioșii credincioși nu s'au dat înapoi, au strâns ban lângă ban și iată că Atotputernicul Dumnezeu le-a ajutat ca în ziua de 23 August a. c. să se poată săvârși sfințirea acestor două cruci. Actul sfințirii l-au îndeplinit Sf. Lor Valer Sasu, Alex. Târnaveanu și St. Bălan. La sfârșitul serviciului divin Sf. Sa Sasu în cuvinte însuflețite și bine alese a ținut o predică frumoasă despre valoarea și importanța Sf. Cruci, îndemnând pe unul fiecare să-și pună toată încrederea și toată nădejdea în acest semn sfânt, prin care s'au făcut atâtea minuni.

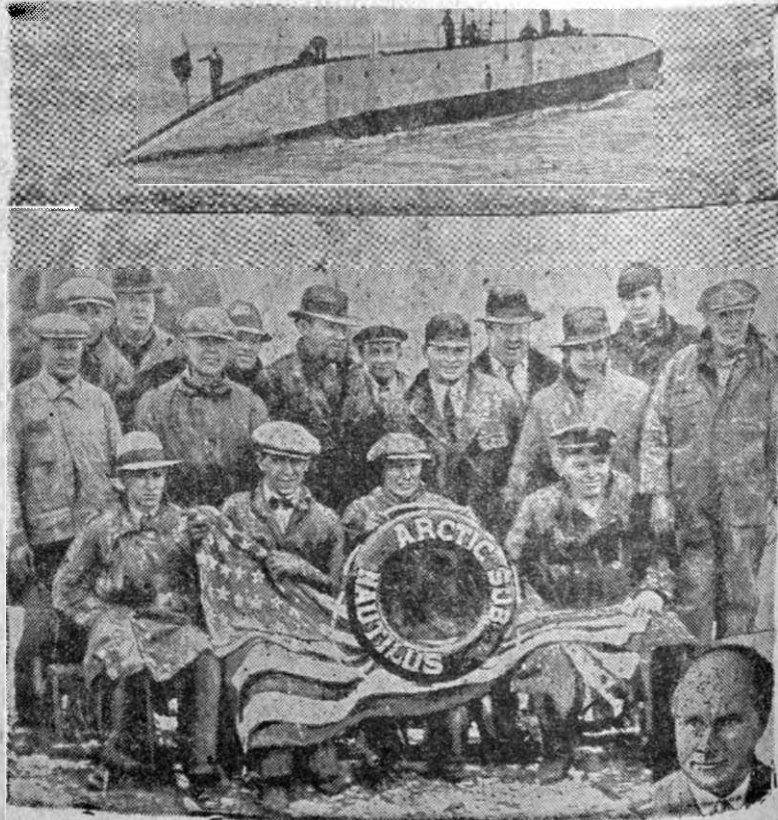
După masă s'a aranjat o petrecere populară, care a decurs într'un mod familiar până aproape seara târziu.

Toată lumea a rămas pe deplin mulțumită de această serbare frumoasă. Iar pentru poporenii din loc a fost o zi, cum puține au avut în viața lor. Pentru ei a fost numai un început de bucurie, așteptând cu multă nerăbdare ziua aceasta binecuvântată de Dumnezeu, când se va face sfințirea bisericii lor, care să dea Domnul să nu întârzie prea mult.

Ștefi Dragu, student.

Ce e cu submarinul „Nautilus“

Am mai scris și noi despre învățatul Wilkins, care s'a hotărât să facă o călătorie la Polul Nordic pe un submarin botezat „Nautilus“. Submarinul a și plecat, dar a avut multe de suferit în urma furtunilor și a ghețurilor. Într'o vreme se credea că „Nautilus“ s'a prăpădit, dar după 5 zile de tăcere a dat din nou semn de viață. Deasupra, cetitorii noștri pot vedea submarinul „Nautilus“, așa după cum era înainte de plecare, iară din jos se pot vedea îndrăzneții întreprinzători ai acestui drum, în frunte cu conducătorul Wilkins (X), iar din jos, în colțul drept medicul expediției Dr. Villinger din Freiburg (Germania).

Datoriile plugarilor

La noi în țară n'ar fi nici o criză, cu toată ieftinirea bucatelor, dacă țărani n'ar avea datorii. Ceeace îi omoară pe țărani noștri sunt datoriile făcute în zilele bune. Trebuie adevărat să recunoaștem că țărani noștri nu și-au purtat gospodăriile asemenea oamenilor înțelepți, cari pun deoparte bani albi pentru zile negre, atunci când grâul se plătește cu peste 200 Lei, iară cucuruzul cu peste 100 Lei. Lacomind după pământ mult, ei au făcut la datorii, pe cari acuma n'au cu ce le plăti, și astfel le ajunge la dobă casa și pământul, iară ei rămân la sapă de lemn.

Văzând cei dela conducere acest mare năcaz al țărânilor, au început a discuta, cum s'ar putea ușura țărani de aceste datorii. Toate partidele și însuși guvernul a și hotărât că va face tot ce-i stă în putință, pentru a scăpa pe bieții țărani de datorii. Urmează acuma să se gândească asupra felului, cum s'ar putea face această mare ușurare, dacă și nu de tot, cel puțin în parte.

Di N. Titulescu ales a doua oară președinte al Adunării Ligii Națiunilor

Înainte de a se începe lucrările de sfătuire și înțelegere, membrii Ligii Națiunilor trebuiau să aleagă un președinte care să conducă lucrările. Acest om s'a ales în persoana dlui N. Titulescu, care a fost președinte al adunării și în anul trecut. Pentru noi românii cinstea este deosebit de mare, mai ales prin faptul că dl Titulescu a fost ales a doua oară la acest post înalt. Iată cum stau lucrurile în ce privește alegerea președintelui Adunării Ligii Națiunilor.

Îndată după războiul cel mare, popoarele s'au ortăcit în așa numita Ligă a Națiunilor, cu scopul ca împreună să se sfătuiască asupra chestiunilor cari privesc viața tuturor țărilor și popoarelor. Membrii adunării sunt toți reprezentanții tuturor țărilor, cari au voit să intre în Liga Națiunilor. Oamenii s'au temut însă de atunci că postul de președinte al adunării va produce supărări și nemulțumiri. De aceea s'au gândit că lucrul cel mai bun ar fi, ca în fie care an președintele să fie ales în altă și altă persoană. Cine a fost ales odată președinte, nu mai poate fi ales și nici din aceea țară nu se pot alege doi oameni unul după altul. Va să zică urma ca în fiecare an să se aleagă un nou președinte și totdeauna din altă și altă țară, așa ca fiecare țară să ajungă la această onoare.

În anul acesta lucrurile s'au întămpinat însă cu totul întors de cum s'au înțeles oamenii la început. Dl N. Titulescu, fiind președinte în anul trecut, a

condus așa de bine lucrările din Adunarea Ligii Națiunilor, încât toți francezii și englezii, cu priceperea lor deosebită în ale conducerii lumii, au rămas uimiți. De aceea delegația engleză de la începutul votării a stărut pe lângă dl. Titulescu să primească a doua oară președinția Ligii Națiunilor. Și, după cum e și firesc, delegații englezi au atras la părerea lor și alți delegați ai altor țări. Dl Titulescu a spus de la început că nici nu se poate gândi la așa ceva deoarece ar însemna ca chiar dânsul să strice rânduiala bună care s'a făcut la început. Văzând însă că oamenii se leagă tare de D-Sa, a primit ca să fie candidat pentru a doua oară. Celalalt candidat a fost contele Apponyi, reprezentantul Ungariei la Liga Națiunilor. S'a făcut votarea regulată, ca la ori care alegeri — dar fără bătăi și fără jandarmi — și, numărându-se voturile, s'a constatat că dl Titulescu a câștigat câteva voturi mai multe decât contele Apponyi. În urma rezultatului votării dl N. Titulescu a fost declarat președinte al Ligii Națiunilor. În felul acesta D-Sa este primul om care a fost ales și a doua oară președinte al acestei mari adunări.

Gazetele mari din străinătate au vorbit mult despre alegerea dlui Titulescu. Cele mai multe îl laudă și spun că dintre toți președinții aleși până în anul trecut dsa singur a dat dovezi de o pricepere neasemanată în conducerea Adunării Națiunilor. Toți își pun încrederea că singur dl Titulescu va fi în stare să conducă la sfârșit bun sfaturile asupra chestiunilor mari din întreaga lume. Cinstea făcută dlui Titulescu prin această alegere este fără păreche și din ea se resfrânge o bună parte și asupra țării noastre pe care D-Sa o reprezintă.

Di Titulescu chiamă și pe Americani la Liga Națiunilor

Cu prilejul deschiderii Adunării Ligii Națiunilor, dl N. Titulescu președintele ei, a ținut un mare discurs (cuvântare). Această cuvântare a fost prinsă cu niște aparate și s'a trimis apoi, în 9 Septembrie, peste ocean, în America. Tot atunci Dl Titulescu a vorbit la radio în limba engleză și s'a adresat către americani, chemându-i să intre și ei membri în Liga Națiunilor. Între altele dl Titulescu a spus: »Știu că cu inima sunteți aici. Gândul vostru ne călăuzește. Vreau să vă văd aici, pentruca cu toții împreună să rezolvăm marile greutăți cari apasă asupra lumii«. După câteva minute a și sosit vestea telefonică din New-York cum că vorbele dlui Titulescu s'au auzit foarte bine. Ba mai mult, ele au și plăcut oamenilor, căci încă în aceeași zi au sosit telegrame din America, în cari se mulțumia dlui Titulescu pentru frumoasele cuvinte.

Ziarele cele mari aduc vestea că în curând Mexicul, o țară în sudul Americii de Nord, va intra cât de curând în Liga Națiunilor.

Cum vor să scape englezii de sărăcie

Am anunțat la timp că Anglia, care se credea una din cele mai bogate țări ale lumii, într'o bună zi s'a pomenit că este cuprinsă de o sărăcie (criză) atât de mare încât a și intrat cu un picior în groapă. Guvernul laburist (al muncitorilor) și-a dat demisia. Regele, văzând situația încurcată în care se află țara, a intervenit pe lângă politicieni să se unească și să formeze un guvern național, așa cum era și la noi vorba să se facă astă primăvară. Politicienii englezi au înălțurat mai repede și mai ușor dorințele partidelor și s'au unit, ca toți împreună să lucreze pentru scoaterea țării din necaz.

Noul guvern, pe care-l prezidează tot dl Macdonald, și-a făcut programul de muncă și-a și deschis sesiunea extraordinară a parlamentului. Guvernul, prin ministrul de finanțe dl Snowden, a arătat parlamentarilor că țara nu poate eși din încurcătură numai dacă se fac mari cruțări în averea (bugetul) țării. Cruțările se vor face prin reducerea lefurilor funcționarilor, cărora li-s'a aplicat o „curbă de sacrificiu“ asemănătoare cu aceea care s'a aplicat funcționarilor din România. Se vor face apoi mari cruțări în ce privește întreținerea șomerilor. Statul nu va mai da pentru șomeri 25 milioane de lire sterline, ci cu mult mai puțin. S'au mărit apoi multe dări și s'au înființat câteva nouă. După cum declară dl Snowden va trebui să se facă cruțări de 70 milioane lire sterline, ceea ce înseamnă cam 56 miliarde lei.

Între cauzele acestei mari sărăcii, ministrul Snowden a spus că mai importante sunt trei: Comerțul (vânzarea de mărfuri) scăzând, din ce în ce au scăzut și venitele pe cari țara le avea din această parte. În același timp șomerii s'au înmulțit mereu iar statul a făcut împrumut ca să-i mai poată ajuta. Va să zică venitele s'au împușinat și cheltuelile s'au mărit. Peste această stare de lucruri a mai venit planul Hoover, cu încetarea plății datoriilor de război. Anglia avea să încaseze în acest an vre-o 30 milioane de lire sterline, din aceste datorii. Dacă ele nu se mai plătesc, rămâne deci iar un gol mare la venite.

Parlamentarii au primit oruțările propuse de guvern și toți conducătorii cred că poporul englez va suferi greutățile fără supărare mare, căci toată lumea suferă.

Austria și Germania nu se vor putea uni niciodată. În numărul trecut al gazetei am adus la cunoștința cetitorilor că Austria și Germania au părăsit deocamdată planul unirii lor, care a pus în fierbere întreaga Europa. Oamenii cari țin încă la această unire spun însă că dacă unirea nu s'a putut face acum ea se va face altădată. La aceasta un ziar mare francez răspunde că Europa nu va îngădui niciodată, unirea celor două țări deoarece Germania ar deveni atunci cu totul prea puternică.

Cu „Astra“ la Sf. Gheorghe

Bătrâna noastră însoțire de învățătură și de luminare și-a ținut de astă dată adunarea între frații cari și-au uitat limba

12—14 Septembrie

Sătenii noștri știu, încă din vremile de dinainte de războiu, că noi, Români de dincoace de munți, am avut o mare tovarășie de de învățătură și de luminare care s'a numit „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“. Această tovarășie, care, pe vremuri, era chiagul de tărie națională a neamului nostru din robia pajurei cu două capete, ființează și astăzi și se silește din răpuzeri, să păstreze în aceeași unire sufletească și românească pe frații, între cari timpurile de astăzi vâra atâtea zizanii mărunte, izvorite din frecările politice sau de partid. Astăzi Asociațiunea se numește mai pe scurt „Astra“ și rosturile ei sunt tot atât de adânci și de însemnate, având același scop: să ne înalțe pe toți prin învățătură și lumină, ca dând ascultare sângelui străbun, să rămânem pururea uniți în iubire frățescă și românească, față cu toate primejdiiile cari s'ar ivi în calea nației noastre.

În mijlocul durerilor și greutăților de toate zilele, uneori uităm de bătrâna noastră „Asociațiune“ și ea tânjește, ca o țarină fără umezeală, însă din când în când prilejuri fericite o trezesc iarăș și simțim cu toții, că ar fi mare păcat, și pagubă și mai mare, să-o lăsăm să moară, fără să-și fi îndeplinit întreaga chemare ei sfântă și de suflete înviorătoare.

Dovada cea mai bună am avut-o de curând în orașul Sf. Gheorghe, în așa numita țară a Secuilor, unde blagoslovita noastră „Astra“ a arătat că mai are încă o misiune dintre celea mai de preț, de care neamul nostru din Ardeal și vechea Ungarie nu se poate lipsi.

Dar să lăsăm să grăiască faptele, ca să se vadă că marea ctitorie a nemuritorilor Arhieri Alexandru Șterca Șuluțiu și Andrei Șaguna, mergând pe vechile cărări, este de cel mai mare folos pentru sufletul și viitorul nației noastre.

La frații cari și-au uitat graul străbun

În adunarea ținută la Caransebeș în anul trecut, a răzbătut spre conducătorii „Astrei“ un glas aproape năbușit și stins, care striga cu obidă și cu durere: Nu ne uitați, fraților, nici pe noi! Pe noi mai ales, căroro robia îndelungată ne-a tocit și graul străbun. Veniți și la noi! Intinde-ți mâinile voastre frățesti și nu ne lăsați să ne pierdem cu totul în negura, în care ne-au învelit veacurile mașterei!

Iar glasul venia dinspre pământul Secuilor, unde comune întregi de Români, de zeci de ani nu mai știu o boabă românește și nu le-au mai rămas decât numele cele mai neaoșe și altarele de bisericuțe, cu vechile cruci ale legii românești.

Și „Astra“ le-a ascultat strigătul, hotărând ca adunarea generală din acest an să se țină în județul Treiseaune, în orașul Sf. Gheorghe.

Plecând în ziua de Sâmbătă, 12 Septembrie, spre acel oraș, mărturisim că inimile ne erau strânse și nădejdiile foarte îndoielnice. Ce va putea să facă „Astra“ acolo, unde o placă nu mai știe românește și statul unguresc de pe vremuri s'a îngrijit, ca să se acopere de spuză ori ce simțire națională în inimile strănepoților lui Traian?

Însă ce mare ne-a fost bucuria când am văzut că „Astra“ poate face minuni și căromâ-

nașii noștri de printre Săcui nu sunt pierduți ci, strânși cu căldură la pieptul nației noastre, vor reinvia și vor intra iarăș în obștea cea mare a neamului românesc!

Clopotele românești desmorțesc vâle adormite și adună pe fiii neamului în jurul altarelor străbune.

Duminecă dimineața în 13 Septembrie pâlcurile de cărturari români sosiți dela Sibiu, Blaj și Brașov se îndreaptă spre celea două biserici românești din vestitul oraș al Secuilor. La biserica din deal slujește *Mitropolitul Nicolae al Sibiului* cu mare săbor de preoți, iar la capela frumusică din plița cea mare Prepozitul capitular dela Blaj *P. Iacob Popa*. Clopotele umplu văzduhul de cântec sfânt și în fața ușilor împărătești costume numeroase de țărani, de școlari, de ofițeri, soldați și de învățători și învățătoare. Te simți ca și la Blaj, în catedrala lui Inochentie Micu, ori, la biserica din deal, ca în catedrala din Sibiu. Același suflet, aceleași tropare. Credincioșii fărămă lacrimi de bucurie, că, în sfârșit, România a răzbătut deplin și aici, în inima Secuimii, unde se credea că noi nu mai avem decât morminte și cruci frânte..!

Adunarea dela Prefectură

După slujbele dumnezești se ține adunarea sărbătorească în sala cea mare din palatul Prefecturii. Lume atât de multă, încât nu mai este un locșor liber în uriașe încăperi, unde pe vremuri n'au răsunit nici odată vorbă și grai românesc. Te miri de unde atâta suflare românească aici. Însă ni-se spune: Au răsărit Români din toate unghițele săculeștil Fie că înțeleg, fie că nu pot spune o boabă românește, ei sunt aici!

S'au răscolit, au reinviat, au venit și urmăresc cu ochii în lacrimi cuvântările cari răsună dela lunga masă prezidială. Poate nu înțeleg ce se spune, dar simt și știu, că este vorba de nația lui Traian dela Râm și de reinvierea ei pe meleagurile amorțite.

Alaiul satelor trezite

După masa de sărbătoare care s'a dat în marele restaurant orașenesc din piață, a urmat o foarte frumoasă defilare a comunelor din jurul orașului Sf. Gheorghe, cari s'au perândat în sunet de muzici militare prin fața tribunei din mijlocul pieții.

Alaiul l-au deschis învățătorii și învățătoarele din județ, în număr de peste o sută, în frunte cu vrednicul și inimosul revizor școlar *Mihail Ogoreanu*, care poartă un mândru costum din Racovița satului său de naștere. Urmează școlarii români din Sf. Gheorghe, apoi sătenii noștri din Vâlcele, Chichiș, Dobolii de Jos, Lunca Călnicului, Băcel, Araci, Bixad, Zagon, Hăghig, Arini, Covasna și altele, cari vin cu cară, călărești, terfari, nunți și, la urmă, o roată de ciobani cu turma lor albă, cu nelepsitele buciume și cu măgărușul, care poartă târhatul și donițele dela strungă.

Șir nesfârșit de flăcăi, fete, bărbați, femei, copii, moșnegi cu mustăți stufoase și cu ochii de jăratec. Foarte multe porturi naționale, încât te întreb: cine spune că aici e țara Secuilor? Adevărat că mulți Săteni din alai nu știu să vorbească românește, însă dacă îi întreb de nume îți spun că se numesc Aldea, Bogdan, Laza, Murgu și Basarab..

Ciobanii își vorbesc de Gălușa, Saca, Mioara mare, Mioara mică și alți munți cari din străvechi vremuri au purtat și poară numai nume românești. Nume românești, pământ românesc...!

Alaiul cântecelor naționale

Duminecă seara s'a dat un foarte reușit concert românesc, pe care l-a început cuvântarea minunată a *Părintelui Agârbiceanu* dela Cluj, plină de suflet și de îndemnuri naționale. Concertul a dovedit câtă inimă știu să depună dascălii nației noastre întru împlinirea slujbei lor în județele săculești și câtă înălțare pot aduce cântecul nostru la prilejuri ca acestea. Fermecătoare au fost dascălițele și conducătoarele de grădini de copii, toate în porturi naționale, cari au arătat că adevărate minuni se pot face cu doinele și cu cântecul nostru național. Concertul lor a fost mai frumos decât se poate scrie! Nici gândi nu se poate o mai inimoasă propagandă pentru sufletul românesc decât un concert ca acesta.

Ne-am întors dela Sf. Gheorghe cu sufletele pline de înălțare și cu convingerea că „Astra“ noastră mai are încă de îndeplinit mari fapte în viața neamului nostru, urmând cărările bătătorite la adunarea generală din ținuturi oropsite, ca celea zise secuiești.

Târnaveanul.

Groznic atentat de cale ferată lângă Budapesta

Bolșevici rămași încă necunoscuți au aruncat în aer trenul expres Budapesta-Viena-Colonia. Locomotiva și 5 vagoane căzute în prăpastie. 25 morți și 14 răniți.

Am fost totdeauna de părerea că oamenii fără credință și fără Dumnezeu sunt în stare să facă orice grozăvie, rânjind îndestulți și veseli că au vărsat sânge nevinovat și umplut câteva familii de durere. Știrile sosite din capitala Ungariei ne aduc vestea îngrozitoare că niște bolșevici unguri au așezat în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă, o mașină drăcească, umplută cu dinamită, pe podul de cale ferată de lângă satul Bia-Torbagy, de 30 km. de Budapesta, pe unde avea să treacă trenul expres Budapesta-Viena-Colonia. Deodată cu trecerea trenului dinamita a explodat, podul s'a prăbușit, trenul s'a rupt în două și locomotiva cu 5 vagoane au căzut într'o prăpastie adâncă de 30 de metri.

Numai decât s'a anunțat poliția, pompierii și soldații, cari cu toții împreună s'au apucat de scoaterea morților și răniților de sub dărâmături. Până acum au fost găsiți 25 morți și 14 greu răniți. Atât unii cât și alții sunt unguri, belgieni, englezi și un jidov din Arad.

La o depărtare de 40 metri de locul catastrofei un tânăr funcționar de cale ferată a găsit o scrisoare cu următorul conținut: „Murcitori, azi voi n'aveți nici un fel de drepturi. Noi le vom câștiga pentru voi dela capitaliști (cei ce au bani mulți). În fiecare lună veți afla un semn de viață din partea noastră, căci suntem pretutindeni acasă. Nu găsiți de lucru și din cauza aceasta vom provoca noi prilej de a vi-se da de lucru. Toate pagubele vor fi plătite de capitaliști. Nu vă temeți, benzina noastră nu se va termina niciodată“. Poliția caută din greu după criminali.

Sub dărâmăturile vagoanelor s'a găsit cadavrul unei femei tinere, care ținea strâns la pieptul ei un copil de 10 ani deasemenea mort. Afară de aceea s'au mai găsit sub dărâmături cadavrele mai multor copii mici.

Poliția a constatat că criminalii sunt aceriaș cari au mai făcut atentatele de cale ferată de pe linia Colonia-Berlin, Viena-Lenz, Lünenberg-Interbog, București-Brașov și București-Galați.

M. Sa Regele va pleca la vânătoare. În ziua de 20 Septembrie M. Sa Regele va lua parte la o vânătoare în munții Gurghiuului. Plecarea la vânătoare se va face de la Sovata, unde se fac mari pregătiri pentru primirea Suveranului.

Noua catedrală a sfintei Tereza de pruncul Isus. La Lisieux în Franța, locul de naștere al binecunoscutei sfinte Tereza de pruncul Isus, se lucrează de doi ani, la o minunată și foarte mare catedrală, ridicată în cinstea acestei sfinte. Lucrările sunt atât de înaintate, încât la vara viitoare se va putea sfinți. Cu aceea ocazie se va ține și un mare congres religios, la care se va debata, cum este mai bine și mai plăcut a o cinși pe sfânta Tereza.

Di Mussolini va merge la Vatican. În numărul trecut al gazetei am amintit că legăturile dintre scaunul Papal și di Mussolini, șeful guvernului Italian, se îmbunătățesc pe zi ce merge. Azi suntem mai siguri de acest lucru, deoarece se vestește că di Mussolini se pregătește chiar să facă o vizită la Vatican. După această vizită prietenia va fi iarăși întărită.

O fabrică nimicită de foc. Săptămâna trecută, a izbucnit un foc foarte puternic la fabrica de tricotaje „Merinos” din Bacău. Focul a început noaptea la ora 4. Ajutat de un vânt ușor, el s'a întins cu repeziune peste toată fabrica. Cu toate stăruințele pompierilor, focul n'a putut fi stins până n'a nimicit întreg localul precum și marfa care se afla acolo. Pagubele sunt foarte mari.

231 ani dela Unirea noastră cu Roma. În ziua de 5 Septembrie s'au împlinit 231, ani, de când, sub episcopul Atanasie Anghel, s'a făcut unirea noastră cu Roma. Această zi, cea mai însemnată în istoria noastră religioasă, ar trebui sărbătorită regulat, așa cum protestanții își serbătoresc cu mare însuflețire ziua reformaiunii.

Opt surori nu tocmai tinere. Într'un mic sat din Franța trăesc încă și azi opt surori. Numărul lor nu e prea mare, va zice vre-un cetitor. Dar ceea ce este interesat e vârsta acestor surori. Cea mai mare e de 78 de ani, a doua de 76 de ani, a treia de 74 de ani, a patra de 71 de ani, a cincea de 69 de ani, a șasea și a șaptea care sunt gemene de 66 de ani, și a opta, cea de babă are 61 de ani împliniți. Mare și numărul lor, dar mai frumoasă este vârsta la care au ajuns.

Pedepsirea celor cu șoșoni sovietici. De mult timp gazetele mari au tot sbierat împotriva afacerii cu vânzarea șoșonilor (păpuți pentru iarnă) aduși din țara bolșevicilor. Fiindcă noi nu avem legături comerciale cu Rusia nici o marfă rusească nu poate fi vândută la noi în România. Câteva firme (prăvălii) au făcut însă pe ascuns cumpărări de acești șoșoni din Rusia, și i-au adus în țară, mințind că este altfel de marfă. Cu timpul însă contrabandiștii au fost și dați judecați. Mai multe firme (prăvălii) din București și alte orașe ale țării, precum și di Gh. T. Cristea, fost director general al vămilor, și

șeful de cabinet Mircea Iancovici, au fost pedepsiți cu câte 100 până la 5000 lei amendă. Toată marfa adusă din Rusia a fost confiscată de stat. El are o valoare de 36 milioane. Toți cei vinovați împreună trebuie să mai plătească statului o sumă de 11 milioane și câteva sute de mil de lei.

Punerea pietrii fundamentale la noua biserică din Costești. Desigur cetitorii noștri își amintesc de nenorocirea întâmplată în comuna Costești, când în seara slujbelor din săptămâna mare a ars biserica în întregime, aducând moartea la aproape două sute de persoane, între care mai mulți copii. Cuprinși de jalea acestei întâmplări, conducătorii țării au făcut o mare colectă prin toată țara. Din banii adunați trebuia să se zidască o biserică nouă în locul celei arse. Lucrările la zidirea bisericii celei noi s'au și început. În ziua de 6 Septembrie s'a pus piatra fundamentală cu o deosebită sărbătorire. Au luat parte multe fețe bisericesti între cari și Patriarhul Miron Cristea, conducătorul bisericii ortodoxe din România. În cuvântarea ce a ținut-o cu acest prilej I. P. S. Sa patriarhul a îndemnat pe poporeni la credință și rugăciune pentru ca Dumnezeu să nu-i mai pedepsească cu alte nenorociri poate mai mari de cum a fost cea din Vinerea Paștilor a anului 1929.

Arhiducii Ileana și Anton de Habsburg în țara noastră. În ziua de 10 Septembrie Arhiducesa Ileana și soțul ei Arhiducele Anton de Habsburg au aterizat la Brașov, din avion. Distingii oaspeți au fost primiți de un trimis al M. Sa Regelui și de toate autoritățile județului Brașov. De la Brașov oaspeții au plecat cu un automobil spre Bran, unde se află M. Sa Regina Maria, mama Arhiducesei Ileana. Aceasta e prima vizită pe care a făcut-o fica mamei sale, de ia nuntă încoace.

Un tată sgârcit. Un tată foarte sgârcit a fost Sir Iosif Robinson, regele diamantelor din Africa de Sud. Acest om și putred de bogat n'ar fi dat nici în fața morții un ban celor săraci și lipsiți. Acum doi ani el a încetat din viață și averea a rămas celor două fice ale sale. Averea e de 8 miliarde lei. Ficele sale umblă prin străzile sărăcioase ale Londrei și împărțesc bani fără cruțare celor nenorociți.

Patru sute de oameni omorâți de furtună. După cum se vestește din Washington și din Londra asupra statului Honduras s'a abătut o furtună neasemănat de puternică. Mai ales în localitatea Belise ea a făcut pagube și a stins multe vieți omenești. Se spune că ar fi patru sute de persoane omorâte de această furtună.

Paralizia infantilă la Lugoj. De vre-o săptămână și mai bine în Lugoj bântuie cu furie o groaznică boală de copil, despre care am scris mai multe ani trecuți, numită: paralizia infantilă, luând proporții destul de mari. Din cauza acestei boale lipicioase, prim medicul județan Dr. Bejan a luat dispoziții să se închidă toate școlile, până la alte vremuri mai bune. Deocamdată s'a fixat data de 20 Septembrie până la care dată fiecare elev va fi avizat în parte dacă trebuie sau nu să se prezinte la școală.

Școala de notari din Lugoj va fi mutată la Timișoara, unde, împreună cu cea din Arad, va forma o singură școală de acest soi pe întreg teritoriul Banatului. Cursurile la această școală vor începe numai în ziua de 3 Octombrie.

Prânz la Paris în cinstea dlui Valentin Bibescu. În ziua de 10 Septembrie, di Dumenril, ministerul aeronauticii franceze, a dat un prânz în cinstea dlui Valentin Bibescu, care este președintele tovarășiei internaționale a sburătorilor. La prânz au asistat mulți oameni politici francezi precum și reprezentanții României la Paris. Cinstea făcută dlui Valentin Bibescu se resfrânge și asupra țării noastre într'ucât dsa este român, și un mare iubitor al țării sale.

Edison este bolnav. Americanul Edison, marele inventator, este iarăși bolnav. Medicii spun că nu mai sunt multe speranțe că va scăpa, deoarece din cauza bătrâneții este cu totul lipsit de puteri. Edison prin viața lui de om muncitor este o pildă foarte rară despre ceea ce poate face omul harnic și stăruitor, căci el mai întâi a fost un biet copil sărac, care vindea gazete pe străzile orașului.

Cum vrea Germania să se scape de șomeri. Am mai spus noi adeseori că, cu tot marea necaz și marea sărăcie de astăzi, nouă Românilor ne merge mai bine, pentrucă, cu toate că n'avem bani, cel puțin avem ce mânca. În țările apusene statele sunt îngrozite de mulțimea șomerilor, adevă a celor fără de lucru, pe cari trebuie să-i susțină. Germania, care cheltuiește sute de milioane cu susținerea șomerilor, a hotărât să-și colonizeze șomerii în Rusia orientală (o parte de țară) și să le împărțească câte 2—3 jughere de pământ arător. În forma aceasta șomerii deoparte ar avea de lucru și ar fi adunați de pe ulițe și provăzuți cu cele de lipsă pentru a nu muri de foame, iar statul de altă parte ar scăpa de cheltuelile cu susținerea șomerilor an de an.

O măsea de 13 kgrame. Poporul nostru în multe părți ale țării, prin poveștile sale, are credința că în trecut pe aceste locuri a fost o viață cu totul altfel decât cea de azi. Din tată în fiu a trecut de exemplu credința că oarecând au trăit pe aici oameni uriași cari călcau din deal în deal, luau munți întregi în mână, căci erau grozavi de mari și de puternici. Mulți săteni, cari au mai cetit câte ceva, nu vreau să mai creadă așa comedii nici de cum. Nu e vorbă, nu sunt ele toate adevărate câte se spun, dar și învățații au stabilit că la început au fost pe aici nește vieți cu totul deosebite de cele de azi. Bănuelile învățaților s'au întărit prin descoperirile

Conducătorul catolicilor din Germania

Precum avem noi românii „Agru“-l nostru, al cărui președinte este di. dr. Valer Pop, astăzi ministru, întocmai așa își au și catolicii din Germania conducătorul lor, care este deputatul Joos, a cărui fotografie o dăm și noi aici.

cari s'au făcut și se fac aproape în continuu. Cea mai nouă descoperire de urme din lumea cea de demult este a țaranului Teodor Darie din com. Bluidești, care săpând în pământ a descoperit o măsea grozav de mare. Ea cântărește tocmai treisprezece kilograme. Acest țaran a mai descoperit și în anii trecuți asemenea lucruri minunate. Măseaua aceasta le pune însă capăt la toate. Ca și pe celelalte lucruri, țaranul a trimis-o la București.

Au sburat din București la Londra fără popas. Malorul Ionescu și locotenentul Aculeanu, amândoi mari meșteri în ale sborului, au plecat în 9 Septembrie dimineața la ora 3 în sbor spre Londra. Planul curagioșilor sburători era ca ei să ajungă la Londra fără a se mai da jos. După cum s'a anunțat în aceeași zi ei și-au împlinit planul, căci după 12 ore de sbor fără oprire, s'au dat jos în Londra. Din Londra aviatorii români au plecat la Paris, iar de aici la Roma, de unde vor veni la București, luând și ei parte la concursul de sbor ce se va face între Londra și București.

Furtuni și ploii mari în Anglia. În ultimul timp Anglia a fost bântuită de furtuni puternice și ploii periculoase. Ploile au făcut pagube în toată țara, dar mai ales ele au fost simțite în regiunile Sheffield și Derby. Râul Derwent care trece prin orașul Derby este în continuă creștere. Intrucât pe marginea lui sunt locuri pentru încărcarea mărfurilor în vapoare, această creștere a apelor a oprit lucrările de încărcare. Ba mai mult, este mare teama ca nu cumva valurile apelor să spele într-o bună zi toate bucatele cari sunt în magazinele de pe marginea râului. Mai multe linii ferate au fost atât de stricate de ploii încât trenurile au fost oprite.

BCU Cluj

Frumoasă înțelegere între agricultorii și morarii din Moldova. Drept a spus cine a spus că necazurile învață pe om și că de multe ori ele mai iute împretnesc decât indușmănesc. Adevărul acesta s'a întărit pe deplin cu prilejul pretenției ce s'a făcut între agricultorii și morarii din Moldova. Decând e lumea aceste două feluri de oameni au avut lipsă unii de alții. Agricultorii cari produc bucate, au lipsă de moară ca să le vândă sau să le prefacă grăunțele în pâine, tot așa morarii ca să nu stea cu moara goală au lipsă de produsele agriculturilor. Dar adeseori agricultorii ori morarii încercau să câștige cât mai mult și atunci când unul câștiga, celalalt trebuia să pierdă și din acest motiv nu prea era mare pretenție între ei. Criza (sărăcia) generală care a cuprins întreaga lume, lovește pe ambele părți deopotrivă și nemaiputând îndura greutățile ei, agricultorii și morarii din Moldova și-au dat mâna unul cu altul. Morarii s'au obligat să cumpere vagonul de grâu amestecat, cu 47.500 lei ceea ce înseamnă un preț cu mult mai mare decât cel care se capătă la piață. Pâinea va avea prețul de 6 lei kg. cea neagră și de 8 lei kg. cea albă. În această formă morile sunt asigurate că au ce lucra, iar țaranii au putință să-și vândă grâul cu un preț foarte bun. Înțelegerea aceasta s'a făcut în județele: Botoșani, Iași, Dorohoi. La înțelegerea acestea au luat parte și prefectii județului așa încât nu se poate considera lucrul numai o glumă. Guvernul încă s'a arătat inclinat să dea ajutorul său ca acest început frumos de ajutorare să se poată sfârși tot frumos. Înțelegerea continuă să se facă și în celelalte județe din Moldova. Cât de bine ar fi dacă toate județele din țară ar fi cuprinse de dorința acestor pretenții, cari ar aduce o ușurare mare vieții agriculturilor.

Misiuni populare

În Sâncel lângă Blaj s'au ținut din 12 până în 15 crt. sfintele misiuni, conduse de Păr. canonic *Dr. Ioan Coltor*. Poporul a dovedit o dragoste mare de astfel de minunate lucruri. La toate cuvântările biserica mare a acestui fruntaș sat s'a dovedit neîncăpătoare; iar ținuta credincioșilor a fost admirabilă. Atenți și cucernici, ca într-o rugăciune adâncită ascultau predicile. Între predici zece preoți s'ovedeau în continuu, părinții *Costea* (Spini), *Mărginean* (Biia), *Stoia* (I. Benedic), *Bradu* (Panade), *Gramă* (Iclod) apoi din Blaj sosiți anume Rs. canonic *Victor Pop*, Prof. *Băgăian*, Cont. *Iosif Bucur*, prof. teol. *D. Neda*. Supravegherea o avea Păr. prot. *Smigelschi* paroh local și controlul protopopul tractului *A. C. Domșa*. A cântat frumos prof. *I. Moldovan* ajutat de cantorii locali. S'au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului la 1200 de inși. Mulți s'au înscris: fete, femei fiacii și bărbați, să se cuminece lunar în cinstea Inimii lui Hristos. Elevii dela 3-a clasă începând s'au împărțit și ei în frunte cu vrednicile învățătoare și învățătorul. A dat pildă frumoasă Sâncelul tuturor satelor spre mângăierea tuturor celor de bine.

Ingrozitoarea furtună din Timișoara Brașov, Făgăraș și Hateg

Sâmbătă, 13 Septembrie, a fost o zi a nenorocirilor și a revoluțiilor. În aceeași zi s'a întâmplat groaznică nenorocire de lângă Budapesta, revoluția din Austria și îngrozitoarea furtună despre care dăm seama la acest loc al gazetei. Pe la orele 2 bolta cerească s'a întunecat ca dintr'una deasupra orașului Timișoara, nouri groaznici se vedeau ciocotind și șuerând în văzduh, și apoi a început să fulgere și să trăsnească și să sufle un vânt cum de mult nu s'a mai pomenit, care într-o clipă a smuls acoperișuri de case, coșuri de fabrici, acoperișe de turnuri, cruci de pe bi-

serici, copaci și stâlpi de telegraf, garduri și vite. A venit apoi o grindină cât aluna care a acoperit pământul cu un strat de câțiva centimetri.

După 10 minute, cât a ținut furtuna, palatul Lloyd, cinematograful Capitol, moara Bega, școala politehnică, hotelul Ferdinand, sanatorul dr. Eschker, căminul Banatia, biserica și seminarul romano catolic, fabrica de cărămizi, lăptăria comunală și alte multe case s'au ales fără acoperișe. În parcul „Regina Maria” copacul cel mai înalt și mai bătrân din oraș s'a prăbușit asupra pavilionului de muzică, în care stăteau refugiate vre-o 15 persoane. De sub dărâmaturi au fost scoși 3 morți și 4 greu răniți. În gara Fabrica o garnitură de 25 vagoane a fost luată de vânt și dusă la câțiva kilometri. Pe linia Timișoara-Buziaș, în stația Urseni, 3 vagoane au fost răsturnate, împiedecând circulația trenurilor. Pagubele făcute se urcă la 20—30 milioane.

În regiunea Brașov-Făgăraș foarte mulți stâlpi de telegraf au fost smulși și aruncați la mari depărtări, întrerupând circulația trenurilor, a telefoanelor și telegramelor. La Hateg același vânt a scos arborii din pământ cu rădăcini cu tot și a descoperit numeroase case, făcând pagube enorme. Cam către 6 ore seara acest vânt a sosit și la Blaj, dar aici, spre fericire, n'a făcut prea mari pagube, cel mult că a spart câteva geamuri.

Păr. redactor *I. Maior* din Blaj, comunică și pe calea aceasta cetitorului Gheorghe Suciu, că contravaloarea cecului No. 4714624 ordonanțat de Fitcher Savings & Trust Co. West Street Branch Indianapolis Ind. a primit-o în bună regulă și numai din cauza aceea nu a ridicat-o la timp, dupăcum s'a publicat de altfel și în No. 33 al Unirei Poporului, la „Poșta Gazetei”, fiindcă nu se știa cu siguranță pentru ce scop a fost trimis. Cauza întârzierii n'a fost banca suspomenită, care este o bancă solidă și cu bună reputație. (1401) 1—1

Catastrofa din China

Am arătat și noi în gazeta noastră grozava catastrofă din China, unde râul Jangtze ieșindu-și din alvie, a acoperit cu apele sale o mare parte din țară, omorând peste 250 mii de oameni, dărâmând 160 mii de case și lăsând fără adăpost jumătate din locuitorii aceluiaș ținut. În vremea din urmă, pe lângă catastrofa revărsării de ape, s'au mui ivit și vânturi grozave, cari dărâmă ceea ce au lăsat nedărâmat apele. Chipul nostru arată o stradă a orașului Hankau, unde apele au pătruns până la mijlocul orașului. Bieții oameni au umplut sacii cu nisip încărcându-i pestealaltă ca să nu poată străbate apa mai departe.

Vasile Alexandri

Vasile Alexandri, „rege al poeziei“, vecinic tânăr și fericit, cum îl numește marele său tovarăș de versuri Mihail Eminescu, a fost un fiu al Moldovei, cobrător din familie veche boierască. A început să scrie de tânăr, înainte de anul revoluției 1848, și nu a conțenit să poarte condeiul până la mari bătrânețe.

Sunt vremuri și împrejurări în cari e de cel mai mare folos omul care se pricepe la toate, omul cu mulți talanți, cum s'ar zice, pe care ori unde-l pui, e la locul lui. E la locul lui nu ca un cărpaci de rând ci ca unul care-și cunoaște temeinic meseria.

Un astfel de om, cu multe și felurite daruri, meșter în multe lucruri, a fost scriitorul și poetul Vasile Alexandri.

În anii copilăriei lui se dădea încă lupta cu strășnicie între lumea veche și lumea nouă din Moldova, și din toată România. De o parte era tineretul boieresc, mai cărturar decât părinții lor, unii crescuți în școli străine, mai ales în Franța, — cari se înapoiază cu gândul să schimbe și aici fața veche a lumii, cum au văzut-o și în Apus în urma revoluției franceze. Voiau să introducă și în țările românești libertatea, egalitatea, să dea la o parte drepturile prea mari ale unora. Aceștia slăveau poporul cel mult, țărâna, și arătau că ea e nu numai talpa țării, ci și puterea ei de căpetenie. De aceea au început a slăvi pe de-o parte tot ce era din popor: limba românească, poezia populară, cântecele, îmbrăcămintea națională, școala națională, pe de altă parte ce aduseră ei din apus: credințele cele nouă.

În altă tabără erau bătrânii cari se obișnuiseră cu boeria, cu rangurile ei, cu îmbrăcămintea împrumutată dela Turci și dela Greci, cu școala grecească, și cu toate obiceiurile împământenite de sute de ani.

Cei dintâiu întrezăreau reînvierea neamului românesc și unirea principatelor. Mulți din cei bătrâni nu voiau înșiși.

În această lume de credință patriotică și lupte și-a ridicat capul tânărul Vasile Alexandri. El a trecut îndată de partea tinerilor, a invitorilor, dar nici pe aceștia nu-i urma întru toate, și a arătat de mai multe ori și greșelile în cari cădeau aceștia.

Ținta vieții lui a fost să arete că poporul românesc e vrednic de o soartă mai bună, că principatele sunt vrednice de unire, că limba românească e dintre cele mai frumoase, că poeziile populare românești sunt dintre cele mai scumpe. El a spus cele două vorbe de mândrie națională, neuitate până azi că „Românul e născut poet“, și „Românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă“. El a muștră și pe tineri și pe bătrâni, și a îndemnat pe toată lumea la viață românească.

A făcut cântece și hore, imnuri de vitejie, a cântat în versuri fumuseța pământului românesc, legendele și poveștile vitejești din bătrâni a făcut versuri și despre paserile pământului românesc. A adunat o carte întreagă de poezii populare. Mai târziu a cântat pe ostașii din războiul de independență, „Peneș Cureanul“ pe „Sergentul“. Tot el a scris multe teatre, în care lua în bătaie de joc și pe tinerii prea franjuziți, și pe boierii prea greciți, sau arăta primejdia evreiască. În aceiași vreme se lupta pentru drepturile limbei românești, pentru scoaterea ei din slova chirilică, pentru felul cum să fie scrisă.

Dar biruința idealului, a dorinței lui de a pregăti o carte mai fericită neamului românesc, de a vedea principatele unite, și România scoasă de sub puterea Turciei, nu se putea câștiga numai prin puterile de acasă.

Era nevoie și de sprijinul străinătății. Și astfel V. Alexandri s'a făcut și călătorul prin multe țări ale Europei, mai ales în Franța. A bătut la multe uși, și a făcut multe prietenii, cu ajutorul cărora a putut face cunoscut Europei cererile drepte ale țărilor românești și ale neamului.

Pentru cunoașterea noastră în străinătate și pentru câștigarea de prieteni mari, V. Alexandri are merite nepieritoare.

De-aceea am spus că el a fost omul vremilor care s-a priceput la toate: și la cântec, și la teatru, și la limbă, și la cărmuire, și la câștigarea de prieteni în străinătate. El a fost cu adevărat un mare român și patriot. Alexandri a fost recunoscut și în străinătate de mare poet, când el a făcut cel mai frumos cântec al gîntei latine dintre toți poeții, neamurilor latine.

Poeziile lui trebuiesc cetite deseori: și încântă și dau putere. Sunt ca izvoarele curate de munte.

(Dela secțiile „Astre“)

Plante de nutreț

— Sfecla de nutreț —

Românii pot avea mâncări reci ori cât de bune, dela o vreme totuși doresc mămăliguța caldă cu lapte și cu brânză.

Așa sunt și animalele. Pot avea fân și otavă uscată cât de bună, totuși doresc iarba verde. Și abia s'a ivit primăvara și se simțeste mirosul de flori și de iarbă verde, vitele se doresc la pășune.

Iarbă verde este numai vara. Iarna iarba nu crește. Totuși se poate înlocui. Cea mai potrivită înlocuire se poate face cu *sfeclă de nutreț*.

Sfecla de nutreț nu-i de pe la noi. A fost adusă din ținuturile apropiate de Marea Mediterană. Acum crește bine și pe la noi, atât la câmpie, cât și pe locuri mai deluroase.

Ii priește bine în pământul gras și mănos. În pământul prea umed nu se face. Înghețurile de primăvară încă îi strică. Umezeala împreună cu căldura

însă îi prieșc de minune. Răbdă și la secetă cât de mare. Sfecla de nutreț se poate semăna după cerealele de toamnă sau de primăvară.

Pământul trebuie arat de cu toamnă, pentruca peste iarnă să se mai frăgezească. Arătura se face adâncă și se grăpează bine, pentruca să se nimească toate rădăcinile și semințele de buruieni. Dacă și după aceasta, buruienile încep să răsără, se face din nou o arătură și mai adâncă și pe vreme săcetoasă, buruienile se scot cu extirpatorul.

Primăvara, pământul se grăpează din nou și se tăvalugește. După aceea se seamănă sfecla.

Vremea sămănatului trebuie bine potrivită. Dacă se samănă mai de vreme, poate să înghețe. Sfecla tină nu poate suferi bruma. Dacă se samănă mai târziu, da recoltă mai puțină și suferă de mulți dușmani. Vremea cea mai potrivită pentru sămănatul sfeclei este după Blagoveștenie sau sfârșitul lunii Martie și începutul lunii Aprilie.

Sămănatul sfeclei de nutreț se face în rânduri cu mașina. Depărtarea între rânduri să fie de 40 centimetri, iar depărtarea dintre fire, în rând, să fie de vre-o 25 centimetri.

Fiind semința de sfeclă mică, n'are putere să dea colț lung, de aceea nu se samănă mai adânc de 2 cm. În pământul afânat se poate sămăna și până la adâncime de 4 cm., însă atunci trebuie să se dea la hectar semință mai multă. La hectar trebuie 15—20 kilograme semință.

Semința de sfeclă cea mai bună este cea de unul sau cel mult de doi ani. Semința mai veche de doi sau trei ani, nu răsare. Asemenea nu răsare nici semința prea măruntă.

O semință de sfeclă bună, trebuie să aibă culoare deschisă brună-gălbuie. Semința de culoare brună închisă nu e bună, asemenea nu e bună nici semința de culoare verzuie, căci nu e coaptă, iar semința necoaptă nu încolțește.

Dacă pământul e umed și cald, după o săptămână, sfecla răsare. În pământul uscat sau rece, răsare mai târziu.

Când pământul, după sămănat, a prins coaja tare, sfecla nu poate răsări, de aceea coaja trebuie sdrobotită cu o grapă ușoară. **Ion Popu-Câmpeanu**

Noul parlament iugoslav

Regele Alexandru al Iugoslaviei a pus capet dictaturii și a făcut o nouă constituție, dând voie să se aleagă din nou deputați. Interesant e că vechea zidire a șcupștinei (parlamentului) este aproape de dărâmare. Înainte de dictatură se lucra cu zor la noua zidire a șcupștinei, care se și vede în chipul nostru, dar care încă nu este terminată. Deodată cu noua constituție au început și lucrările de terminare a noii zidiri, așa că noul parlament își va începe lucrările în noua zidire.

Prețul cerealelor

Cu toate prețurile scăzute ale cerealelor, nădejdi de vindere sunt destul de mari, mai ales în ce privește grâul. Aceasta nădejde se datorește faptului, că în țările apusene, ca Franța, Anglia și Germania, din cauza timpului prea ploios, recolta grâului a suferit mult. Din cauza scăderii recoltei de grâu, în aceste țări, prețul cerealelor a început să se urce. Aceasta urcare a prețurilor însă n'a tras după sine și urcarea prețurilor din celelalte țări. Cauzele sunt taxele de vamă prea mari.

Fiind prețurile cerealelor cât se poate de scăzute, comercianții de cereale din țările străine au început să cumpere de la noi cereale multe, mai ales grâu de calitate mai slabă. Acest grâu va fi întrebuințat pentru hrana animalelor, sau se va curăți și se va întrebuința pentru mâncare.

Dela noi, azi se mai cumpără numai grâu și orz. Porumb și fasole nu cumpără aproape nime. Prețul fasolei a scăzut mult, cauza e că Franța nu mai cumpără fasole de loc, având ea însăși o recoltă de fasole foarte abundantă.

Grâul nostru, în timpul din urmă a început să se vândă în cantitate mai mare și se expediază în șlepuri în sus pe Dunăre.

Prețul cerealelor în țară

Prețurile se înțeleg în lei pe suta de kgr.

La **Brăila**: grâu 260 lei, secară 176 lei, orz 215 lei, porumb 180 lei, meiu 200 lei, fasole 280 lei, mazăre 350 lei.

La **Galați**: grâu 255 lei, secară 190 lei, orz, 221 lei, porumb 185 lei, meiu 230 lei, fasole 270 lei.

La **Constanța**: grâu 270 lei, orz 234 lei, ovăs 240 lei, porumb 200 lei, meiu 200 lei, fasole 260 lei.

La **Bazargic**: grâu 220 lei, secară 150 lei, orz 180 lei, ovăs 220 lei, porumb 200 lei, meiu 200 lei.

La **Bălți**: grâu 246 lei, secară 160 lei, orz 160 lei, ovăs 290 lei, porumb 180 lei, fasole 255 lei.

La **Călărași**: grâu 230 lei, secară 150 lei, orz 175 lei, porumb 180 lei, meiu 175 lei, fasolei 270 lei.

Prețul cerealelor în străinătate

La **Chicago**: grâu 310 lei, secară 225 lei, ovăs 251 lei, porumb 270 lei.

La **Winnipeg**: grâu 350 lei, secară 250 lei, orz 255 lei, ovăs 319.

La **Buenos-Aires**: grâu 255 lei, ovăs 235 lei, porumb 193 lei.

La **Liverpool**: grâu 280 lei, porumb 523 lei.

La **Hamburg**: grâu 345 lei, secară 283 lei, orz 310 lei, ovăs 324 lei, porumb 255 lei,

La **Paris**: grâu 1335 lei, orz 613 lei, porumb 303 lei.

Prețul oleioaselor

Prețul se înțelege pentru 100 kilograme.

Floarea soarelui: la Galați	300 Lei
Rapiță: la Galați	240 "
" la Constanța	320 "
" la Bazargic	290 "
In: la Galați	430 "
" la Constanța	480 "
" la Bălți	500 "
Muștar: la Galați	290 "

Cărți nouă

Ce este și ce urea să fie AGRU. De Păr. Dr. Aloisie L. Tăutu, profesor de teologie. Tipografia și litografia românească S. A. Oradea. 1931. Editura AGRU-lui. Oradea. Prețul 10 Lei.

Păr. autor dovedește în broșura aceasta că AGRU este Acțiunea Catolică, pe care așa de mult o dorește sf. Părinte dela Roma, adevărată o activitate organizată și multiformă, dezvoltată de mireni catolici, pe terenul vieții sociale publice, în direcția atârănare de ierarhia bisericească, cu scopul de a încreștina societatea. După ce arată apoi cum este organizată Acțiunea Catolică în Italia, susține că AGRU nostru nu poate să se organizeze în forma aceasta, — fiind noi abia un milion și jumătate de uniți și neavând încă o tradiție și un ritm așa de pronunțat și conștient catolic cum îl au țările curat catolice, — ci ca o societate culturală — religioasă, cu scopuri de întărire și penetrațiune a convingerilor și a ideilor creștine catolice în rândurile masselor credincioșilor noștri; ca o societate de conservare și apărare. Mai dă apoi sfaturi practice pentru a întemeia și conduce o organizație locală a AGRU-lui, iar la sfârșit Statutele generale ale AGRU-lui.

Broșura e menită preoților și cărturarilor noștri și se cetește ușor cuprinde 80 de pagini format de carte regulată și pe hârtie bună și este foarte ieftină. Ar trebui citită de cât mai mulți.

Am primit câte 90 Lei dela următorii: Cordos Ioan I. I., Ana Porime, George Nițu.

Câte 180 Lei. Gavril Miron Cionca, Iuliu Stoica, Vasile Crișan, Dr. Ascaniu Moldovan, Ioan Jurcani, Gaie Ilie.

Alte sume. Nicolae Marchiș 45; Chirilă Moldovan 200; Bucur Șogan 100; Crișan Iacob 280; Ilie Rus 135; Sărb Iacob 45; Ilie Ungureanu 40; Ioan Duca 45; Simona Aurel 80; Virgiliu C. Codarcea 70; Iordan Călin 210; Mănișor Augustin 100; George Bloș 210; Casa de educație nat. Ohaba-forgaci 720;

Redactor: IULIU MAIOR.

Publicare de concurs

Pentru ocuparea postului de cantor din parohia Mădăraș, devenit vacant pe urma dimisiei lui Ioan Olar, se publică concurs cu termenul de 1 Noemvrie 1931.

Emolumentele sunt următoarele:

- 1.) Casă cantorală cu 3 încăperi și alte superedificate,
- 2.) Grădină cantorală,
- 3.) 6 jugere pământ arător,
- 4.) 1/3 din venitele ștolare preoțești.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererile la oficiul parohial gr.-cat. din Mădăraș din districtul protopopesc Răciu.

La acest post pot reflecta numai absolvenți al cursului de cantori din Blaj, dela care se pretinde ca și în vre-o Duminecă sau sârbătoare să se prezinte la biserică pentru a cânta la Sf. Liturghie.

Mădăraș, din ședința curatoratului bisericesc ținută la 8 Septemvrie 1931.

Maxim Pop m. p. Gheorghe Costin m. p.
paroh gr.-cat. curator primar.

1500 1—1

Inlesniri pentru acei cari pleacă la București

Toți acei cari vor să plece la București, se vor bucura de mari inlesniri prin reducerea de 50% ce o acordă Căile Ferate la dus și întors, cu ocazia deschiderii Expoziției de Aero-Auto-Radio-Electricitate, la Parcul Carol din București.

Pe lângă aceasta reducere la tren mai vine și inovația revistei „Realitatea Ilustrată”, care oferă o masă gratis, teatru gratis, cinematograful gratis, strand gratis, intrare la Expoziție gratuit, reduceri de 250/0 din tariful hotelurilor și restaurantelor, ba mai mult decât atât, la sosirea în gară, 2 autobuse duc gratuit la hotel pe călători și tot gratuit din oraș la gară. Așa că acei cari ar fi cheltuit la București peste 1,000, lei pe zi, vor trebui numai să cumpere cu 150 lei *cartelul de bonuri* al „Realității Ilustrate” și vor beneficia de toate inlesnirile și gratuitățile mai sus pomenite. Aceste cartete se găsesc la toate chioscurile de ziare dela gărite din Ardeal

3—3 (1486)

S'au eftinit toate așa și cartea de rugăciuni:

„Lăudați pe Domnul”

aprobată de Excelența Sa Dl Dr. Valeriu Traian Frențiu, Arhiepiscop în Oradea se poate avea dela editor *Cornel Dărăbanth* protopopon., paroh în Ardeal jud. Satu-mare în legătură frumoasă de pânză cu inscripție și cruce aurită pentru 30 lei, în legătură foarte frumoasă de pânză 40 Lei și în legătură de piele-lux 90 Lei exemplarul.

La comandă de peste 10 ex., se dă 10% rabat. 1456 (6—6)

De vânzare

un vier

de 8 luni de soiu bălțat se află la:

POȘA IACOB

Pânade p. Blaj

Nici o teamă sau grijă

la deranjări și întreruperi, precum și opriri ale regulei lunare. Adresați-vă imediat mie cu încredere.

AJUTOR prin remediul meu special, experimentat și cu eficacitate imediată, chiar în cazuri când toate celelalte mijloace întrebuințate n'au dat nici un rezultat. Ajută adesea chiar numai după câteva ore, cece mi-au confirmat fericite, multe femei recunoscătoare.

Prețul 480 lei, — și foarte concentrat 680 lei Expediție în mod discret prin ramburs, scutit de vamă fără alte spese, în interval de 3 zile. Întrebuințarea lesnicioasă și fără întreruperea ocupației zilnice. Garantat nevătămător! Comandați imediat și scrieți de cât timp suferiți. Rog dați clar adresa Dv.

E. H. Müller, Tepitz-Schönau 32

Schlangenbadstr. 36
(1437) 6—6

Cechoslovakia